

شهر اکولوژیک

(رویکردی بوم گرا در برنامه ریزی شهری)

www.ketab.ir

تألیف

دکتر شهریار نصرتی

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۳	فصل اول: واژه شناسی و تشریح مفاهیم
۴	شهر و تعاریف مربوط به آن
۶	اکولوژی (Ecology)
۶	اکولوژی شهری (Urban Ecology)
۹	شهر اکولوژیک (Ecological city)
۱۱	برنامه‌ریزی شهری اکولوژیک (Ecological urban planning)
۱۳	منابع فصل اول
۱۵	فصل دوم: نگرش‌ها و مبانی نظری
۱۶	پیدایش شهرها؛ رویدادی اکولوژیک
۱۸	توسعه شهری اکولوژیک؛ ابعاد و رویکردها
۲۱	ساختار اکولوژیکی شهر
۲۵	شهر اکولوژیک و توسعه پایدار شهری
۲۷	شهر اکولوژیک؛ شهر پایدار
۳۰	منابع فصل دوم
۳۳	فصل سوم: شهر اکولوژیک و برنامه‌ریزی شهری مدرن
۳۴	جایگاه ایده شهر اکولوژیک در برنامه‌ریزی شهری مدرن
۴۰	ضرورت برنامه‌ریزی شهری اکولوژیک در عصر فناوریهای نو
۴۴	اصول برنامه‌ریزی و طراحی شهر اکولوژیک
۴۸	اهداف، معیارها و مراحل برنامه‌ریزی در شهرهای امروزی
۶۲	منابع فصل سوم
۶۵	فصل چهارم: برنامه‌ریزی شهری اکولوژیک و محیط زیست
۶۶	شهر سبز و برنامه‌ریزی شهری اکولوژیک
۶۸	ساختار شهر سبز
۷۷	معماری اکولوژیک در شهر اکولوژیک
۷۸	قواعد معماری اکولوژیک
۸۰	استراتژی‌ها و مزایای طراحی اکولوژیک
۸۶	نقش معماری اکولوژیک در توسعه پایدار شهری
۸۷	توسعه عمودی شهر، رهیافتی زیست محیطی در برنامه‌ریزی اکولوژیک
۹۰	منابع فصل چهارم

مقدمه

برنامه‌ریزی در حوزه شهر و انجام مطالعات شهری بر مبنای دیدگاه جامع نگر و انعطاف پذیر با محوریت کنشگری انسان در محیط جغرافیایی، نیازمند ملاحظات اکولوژیک و شناخت ظرفیت‌های محیطی و نیز اطلاع از نحوه تطابق و تناسب مؤلفه‌های ساختاری محیط جغرافیایی با عوامل انسانی با اندیشه هدفمند و آینده نگرانه و داشتن چشم انداز روشن است. در این راستا، نگرش بوم شناختی (اکولوژیک) در فرایند برنامه‌ریزی شهری، به دنبال برقراری پیوند منطقی دوسویه بین انسان و محیط و حفظ رابطه متعادل و پایدار این دو کنشگر به منظور ایجاد فضایی سالم و نظام مند جهت زندگی انسان و فراهم نمودن بستر حیات پایدار شهری مبتنی بر توانهای اکولوژیک می‌باشد.

بنابراین، ویژگیهای بوم شناختی، مهمترین رکن در مطالعات شهری بوده و اتخاذ رویکرد اکولوژیک در برنامه‌ریزی و طراحی شهری، ضروری می‌باشد. بویژه با ورود به عصر فناوریهای پیشرفته و ماشینی شدن زندگی انسان شهرنشین، که اکولوژی شهری را دچار تحول نموده، بیش از پیش، نیاز به اتخاذ رویکرد اکولوژیک و توجه به بوم گرایی با تلفیق مدرنیته و سنت در بستر محیط طبیعی در برنامه ریزیها و طراحیها احساس می‌گردد. لذا، اثر حاضر، با هدف توسعه مفهوم و رویکرد شهر اکولوژیک به عنوان الگویی نوین و همچنین گسترش کاربرد نظام مند آن در برنامه‌ریزی شهری، بر آن است تا ضمن آشنایی با مفاهیم مرتبط و نیز مبانی سازی علمی در حوزه اکولوژی شهری و شهر اکولوژیک و شناخت نظریات، اصول و چگونگی برنامه‌ریزی بر مبنای رویکرد اکولوژیک در دنیای پیشرفته، با دیدگاهی عمل‌گرایانه، فنی و کاربردی به مباحث اکولوژی بپردازد. مضاف بر آن، به دنبال افزایش روزافزون اهمیت محیط زیست بویژه با صنعتی شدن شهرها، که ضرورت توجه به مسائل زیست محیطی در برنامه‌ریزی‌های اکولوژیک را بیشتر مطرح ساخته، در این اثر، محیط زیست به عنوان یکی از ابعاد مهم برنامه‌ریزی شهری اکولوژیک در نظر گرفته می‌شود و نحوه پرداختن به طراحی‌ها و برنامه‌ریزی‌های شهری بر مبنای اصول زیست محیطی، مورد بررسی قرار می‌گیرد.